

De fapt, în el toți stăpînii de pămînt sînt denumiți *zemleni*. S-ar putea presupune că rolul boierilor de țară a crescut mult cu timpul, la curtea lui Alexandru cel Bun.

Pe timpul urmașilor lui Alexandru cel Bun constatăm o nouă stare de lucruri. Termenul « *zemleni* » nu mai este folosit. Feudalii, stăpînii de pămînt, apar îndeosebi sub denumirea de *boieri*, și numai cîteodată ca pani. Astfel, în actul de închinare a boierilor lui Ilie voievod din 1433 se specifică: « Noi boierii domnului nostru » (мы бояре господара нашего)¹. E de presupus că pe timpul domniei lui Alexandru cel Bun — o perioadă de organizare și de cristalizare a rînduicilor de stat — diferite categorii de stăpîni de pămînt s-au contopit într-una singură purtînd denumirea de boieri. Prin aceasta nu înțelegem că toți stăpînii de pămînt au avut aceeași situație materială, însă de acum încolo ei toți se vor denumi boieri și în rîndurile lor se vor distinge boierii mari și boierii mici.

În actul de închinare a boierilor din 1434 de asemenea nu apar decît boierii moldoveni: « Toți boierii și poporul Țării Moldovei »².

În 1436, Ilie voievod arată în actul de închinare că alături de el jurămîntul este depus de toate categoriile sociale în termenii următori: « ... Împreună cu întreg sfatul nostru, cu cavaleri, boieri și nobili din cetăți, orașe, cu ținuturile supuse și din fiecare stare sau rang de oameni supuși nouă »³. Nici aici nu mai apar *zemlenii*, ci numai boierii și panii. Însă felul în care este prezentată structura socială a Moldovei — cu boierii din sfat, vitejii, boierii, nobilii de la orașe și cu pomenirea diferitelor stări și pături sociale — arată că aceasta era o societate diferențiată și că se pot distinge diferite pături în sînul clasei dominante a stăpînitorilor de pămînt.

În documentele externe *zemlenii* continuă să apară și la începutul secolului al XVI-lea.

Într-un tratat din 1510 încheiat între Moldova și Polonia se face o încercare de reglementare a problemei fugarilor, arătîndu-se că aceștia pot proveni din rîndurile boierilor, *zemlenilor*, săracilor și tîrgoveților (панове, и земляне, и люды скозин и мѣщане)⁴.

Tratatul încheiat de Ștefan voievod cu regele Poloniei la 4 mai 1518⁵ se ocupă și el de problema fugarilor și arată din ce categorii sociale pot să provină aceștia, anume din rîndurile boierilor, *zemlenilor* și slujitorilor⁶. *Zemlenii* apar și de data aceasta pe locul al doilea. În legătură cu categoria *zemlenilor* se aduce o precizare deosebit de prețioasă. În cazul cînd se bănuiește că un tîlhar fugit se află pe moșia unui boier, reprezentanții justiției care urmăresc pe vinovat se mulțumesc cu o declarație verbală a boierului. Altfel stau lucrurile cînd bănuiala se referă la pămîntul unui « *simplu zemlean* »⁷ (*ziemanin prostoi*), unde și-a găsit adăpost cel fugit. Cel bănuit « trebuie să depună jurămîntul și atunci se va salva pe el însuși și proprietatea sa »⁸.

¹ *Ibidem*, p. 650.

² *Ibidem*, p. 665.

³ *Ibidem*, p. 698—699.

⁴ M. Costăchescu, *Documentele moldovenești de la Bogdan Voievod*, București, 1940, p. 470.

⁵ Versiunea în limba polonă.

⁶ M. Costăchescu, *Documentele moldovenești de la Ștefăniță Voievod*, București, 1943, p. 522.

⁷ *Ibidem*, 518.

⁸ *Ibidem*, p. 522.